

Asia: VN/25238/2024

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen myönnettävästä avustuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Metallinjalostajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Kevään 2024 hallituksen kehysriihessä päätetyn kasvupaketin osana esitetty investointien verohyvitys on keskeinen keino edistää suuria, sähköä hyödyntäviä teollisia investointeja. Kehysriihikirjauksen mukaisesti sen tavoitteena on käynnistää tällaisia hankkeita sekä tukea puhtaan siirtymän teollisuuden ekosysteemin rakentumista Suomessa. Johdonmukainen siirtymä puhtaaseen teollisuuteen edellyttää vähähiilisesti tuotettujen metallien kysynnän ja tarjonnan kasvua. Suomen vahva metallinjalostussektori pyrkii kilpailuetuun vastuullisuuden, turvallisuuden ja kestävän valmistuksen kautta. Metallinjalostajat ry pitää tärkeänä, että nyt esitetyt toimet (investointihyvitys ja avustukset) tukisivat mahdollisimman hyvin alan investointien edistämistä. Lähtökohtaisesti kriisipuitteiden jättämä kansallinen liikkumavara on tarpeen käyttää täysimääräisesti, eikä ehtoja tule tiukentaa kansallisella sääntelyllä.

Keskeiset sisällöt

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin valtionavustuksista, joita voitaisiin myöntää merkittävillä investointihankkeille 1) teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi sekä 2) investointien vauhdittamiseksi eräillä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen kannalta strategisilla aloilla.

Annettavalla valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin valtionavustusten muodossa myönnettävästä investointituesta teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseen sähköistämisen tai tietyt edellytykset täyttävän uusiutuvan vedyn käytön avulla sekä energiatehokkuustoimenpiteisiin. Samalla kun sähköä käyttäviä investointeja pyritään lisäämään, tulisi huolehtia puhtaan, edullisen ja toimitusvarman sähkön saatavuudesta.

Tuemme investointihyvityksen (VN/12919/2024) perusteissa esitettyä ajatusta ottaa jaksot 2.6. ja 2.8. käyttöön mahdollisimman. Jakson 2.6. kohdalla toivoisimme kuitenkin, että uusiutuvista lähteistä tuotetun biohiilen valmistus ja sen teollinen käyttö kuuluisi avustuksen piiriin. Metallurgisen koksen korvaaminen biohiilellä on tärkeä osa terästeollisuuden puhdasta siirtymää ja tulisi kuulua investointituen ja/tai avustuksen piiriin. Samoin verkkosähköllä tuotettua vetyä hyödyntävät hankkeet tulisi sisällyttää avustuksen piiriin.

Jakson 2.8. osalta haluamme korostaa mahdollisuutta saada avustusta tuotannollisia investointeja tiettyihin puhtaan siirtymän kannalta välttämättömien strategisten hyödykkeiden tuotantoon, näihin liittyvien komponenttien tuotantoon sekä erityisesti kyseisten laitteistojen ja komponenttien tuotannossa tarvittavien kriittisten raaka-aineiden tuotantoon tai talteenottoon (mm. kupari, nikkeli (akkulaatu), koboltti, grafiitti, litium, platinaryhmän metallit, antimoni, arseeni, gallium, germanium, HREE, LREE, magnesium, mangaani, niobi, fosfaattikivi, fosfori, skandium, piimetalli, titaani, vanadiini, vismutti ja volframi).

Investointien yhteydessä voi olla tarkoituksenmukaista muuttaa myös tuotantokapasiteettia. Tuotantokapasiteetin kasvu ei saisi olla ehdoton este avustukselle. Avustuksen määrä tulisi tässä tapauksessa suhteuttaa koskemaan vain alkuperäistä tuotantokapasiteettia.

Avustuksen piiriin kuuluviksi hyväksyttäväksi kuluiksi tulisi kuulua myös palkat ja yleiskustannukset sekä laitteiden ja järjestelmien asennuksen, valvonnan ja testaamisen kulut. Avustettava hanke tulee voida koostua erillisistä, mutta samaan toiminnalliseen kokonaisuuteen liittyvistä osista, jotka eivät välttämättä sijaitse esimerkiksi toistensa välittömässä läheisyydessä.

Avustuksen hakemisen osalta tulisi vielä tarkentaa mikä on yhtiöltä riittävä sitoumuksen ilmaus hankkeeseen ryhtymisestä.

Kannatamme tukipäätösprosessin hallintamallia, jossa Business Finland toimisi työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksessa. On tärkeää varmistaa, että Business Finlandille osoitetaan riittävät resurssit neuvonta- ja tukipalveluiden tarjoamiseen sekä nopean päätöksenteon mahdollistamiseen. Tämä erityisesti siitä syystä, että esitetty 36kk aikaraja on erittäin tiukka. Mitä suurempi hanke on, sitä epätodennäköisemmin se ehtii toteutua tässä aikaikkunassa.

Vuori Saku
Metallinjalostajat ry